

Асиміляція (уподібнення)

Асиміляція за глухістю

попередній дзвінкий уподібнюється до наступного глухого за ознакою «глухості»

Дзвінкий + глухий = глухий + глухий

що відбувається тільки

префікси роз-, без- + глухий = глухий

розказати = [розказати]

на початку слова: зсунути = [сунути]

АЛЕ в інших випадках усередині слова НЕ відбувається: діжка = [діжка]

таким чином: випадках усередині у всіх звуків [с]

пругкий, пружко, біглий звук [г] не оглушується, вимовляється дзвінно, відповідно до правопису

Щодо вимови слова.

Вимова не збігається з правописом -

є фонетичне явище

Асиміляція (уподібнення)

Зверніть увагу!
Уподібнення приголосних з за м'якістю на письмі м'якими знаками не позначають

УПОДІБНЕННЯ ЗА М'ЯКІСТЮ

Тверді приголосні [д], [т], [з], [с], [п], [к], [н], [л] перед наступними м'якими уподібнюються за м'якістю і вимовляються м'яко, м'яко [д'і'с'а], м'яко [ш'і'с'а], до сонця [до с'і'с'а], у казці [у ка'з'і'с'а].

Зверніть увагу! Уподібнення приголосних за м'якістю на письмі м'якими знаками не позначають.

Губні, шиплячі й задньоязикові приголосні на попередні приголосні завжди не впливають: м'яко [т'і'с'а], дзвінко [д'і'с'а]. Перед ними м'яку клясову можуть мати співгласні: [с'і], [з'і], [п'і], [к'і]: сім [с'і'с'а], п'ять [п'і'с'а], сім [с'і'с'а], п'ять [п'і'с'а].

зш на початку слова [ш:] " "

зс на початку слова [с:] " "

жк - [ж:] " "

сш - [ш:] " "

жз - [з:] " "

чц - [ч:] " "

тч - [ч:] " "

тц - [ц:] " "

СКЛАДНІ ВИПАДКИ УПОДІБНЕННЯ

- шся - [с'а]: робишся - [р'і'с'а]
- ться - [ц'а]: носиться - [н'і'с'а]
- жся - [з'а]: розважається - [роз'і'с'а]
- чся - [ц'а]: не скалічя - [не ска'і'с'а]
- щці - [с'і'с'а]: ромашці - [ром'і'с'а]
- жці - [з'і'с'а]: мережці - [мер'і'с'а]
- зж - [ж:] : зжати [ж'і'с'а]
- зч - [ш:] : з чим - [ш'і'с'а]
- здж - [ж:] : з джурою - [ж'і'с'а]
- зш; - сш - [ш:] : заріши - [зар'і'с'а]
- тч; - тш - [ч:] : братчик - [брат'і'с'а]

на початку слова — [с:]

жз — [з:]

чц — [ц:]

тч — [ч:]

тц — [ц:]

Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка:

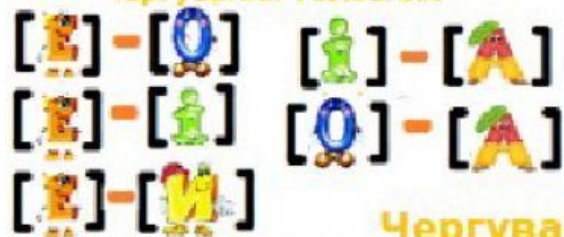
А прислів'я, мавпячий, Київщина
Б сьогодні, балтієць, дзиччати
В тубетейка, віджити, щипати
Г водяний, м'якенький, щиглик
Д тріщить, сум'яття, дев'ять

2. Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

А з'єднання, приїжджати, заявник
Б щільний, земляний, заяложений
В тьохкає, нюансовий, захоплюєшся
Г брюнет, капелюшок, дивується

Чергування

Чергування голосних

Чергування
(мішане чергування)

мішане в історії

Висловлюючи слова і дії, у мові деякі голосні в черговому порядку змінюються:

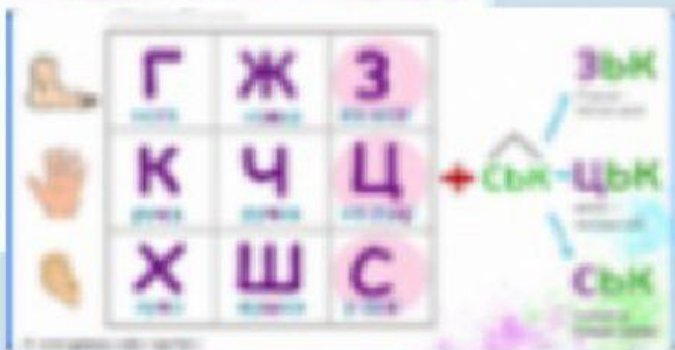
1. *виступати* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи*
2. *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи*
3. *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи*
4. *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи*
5. *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи* → *виступи*

Чергування приголосних

1. Приголосні, які чергують: г, ж, з, к, ч, ц, х, ш, с

Висловлюючи слова і дії, у мові деякі приголосні в черговому порядку змінюються:

1. *г* → *ж* → *з* → *к* → *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
2. *ж* → *з* → *к* → *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
3. *з* → *к* → *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
4. *к* → *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
5. *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
6. *ц* → *х* → *ш* → *с*
7. *х* → *ш* → *с*
8. *ш* → *с*

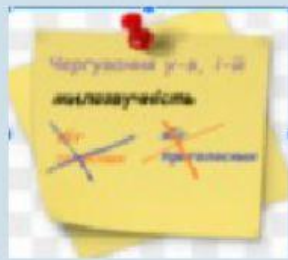
2. Приголосні, які чергують: г, ж, з, к, ч, ц, х, ш, с

Висловлюючи слова і дії, у мові деякі приголосні в черговому порядку змінюються:

1. *г* → *ж* → *з* → *к* → *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
2. *ж* → *з* → *к* → *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
3. *з* → *к* → *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
4. *к* → *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
5. *ч* → *ц* → *х* → *ш* → *с*
6. *ц* → *х* → *ш* → *с*
7. *х* → *ш* → *с*
8. *ш* → *с*

г	ж	з	к	ч	ц	х	ш	с
ж	з	к	ч	ц	х	ш	с	г
з	к	ч	ц	х	ш	с	г	ж
к	ч	ц	х	ш	с	г	ж	з
ч	ц	х	ш	с	г	ж	з	к
ц	х	ш	с	г	ж	з	к	ч
х	ш	с	г	ж	з	к	ч	ц
ш	с	г	ж	з	к	ч	ц	х
с	г	ж	з	к	ч	ц	х	ш

МІСЦОВІСТЬ: Г, Ж, З

МІСЦОВІСТЬ: К, Ч, Ц

Вибрати синоніми, де треба вставити Г :

- ☐ Гора, гора, гора
- ☐ Гора, гора, гора
- ☐ Гора, гора, гора
- ☐ Гора, гора, гора

Вибрати синоніми, де треба вставити Ж :

- ☐ Жора, жора, жора
- ☐ Жора, жора, жора
- ☐ Жора, жора, жора
- ☐ Жора, жора, жора

Вибрати синоніми, де треба вставити К :

- ☐ Кора, кора, кора
- ☐ Кора, кора, кора
- ☐ Кора, кора, кора
- ☐ Кора, кора, кора

Вибрати синоніми, де треба вставити Ч :

- ☐ Чора, чора, чора
- ☐ Чора, чора, чора
- ☐ Чора, чора, чора
- ☐ Чора, чора, чора

тиждень

тижневий

Для вимовлення м'яккості друкують приголосні м'яккішими літерами (якщо їх немає в алфавіті), але використовують їх не завжди:

-сн...	-шн...	Батько-Школяр
-ств...	-штв...	Виступав-Штук
-жн...	-шн...	Брідок-Школяр
-жн...	-шн...	Дитина-Школяр
-жн...	-шн...	Дитина-Школяр

С Н

Запам'ятай!!!

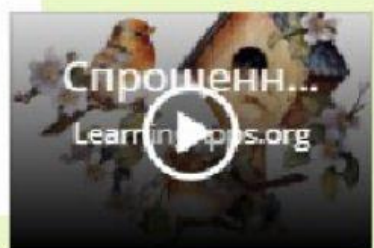
скнара вискнуту
виставлять
хвастливий
хворостняк
скотів
пестливий
кістлявий
тоскно
випускний

Спрощення не відбувається:
У словах іменного походження:
СтуденТський, турисТський,
контраСТний, формСТний,
аванпоСТний, компоСТний,
балаСТний.

Спрощення відбувається тільки в словах іменного походження:

1) виступав-штук
2) виступав-штук
3) виступав-штук
4) виступав-штук
5) виступав-штук
6) виступав-штук

ика.docx

Ненаголошені е/и

Дібрати форму або
спільнокореневе слово

Зач..сати -
зл..генька -
зат...мнити -
в...шневий -
прим...рити -
г...лубка -

Завжди Е

Чергування

прав...дний

ч...ревик,

п...лена

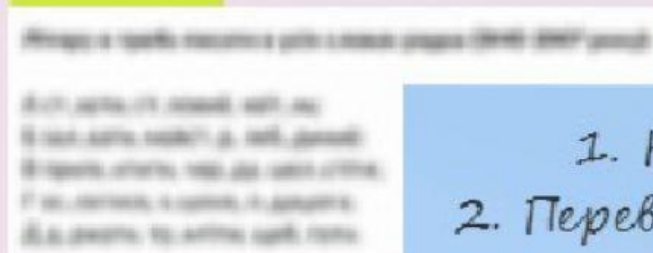
кам..ня

пром...ня

л...тіти

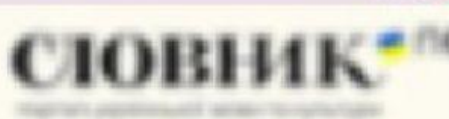
Ш...ВЦЯ

Завжди И

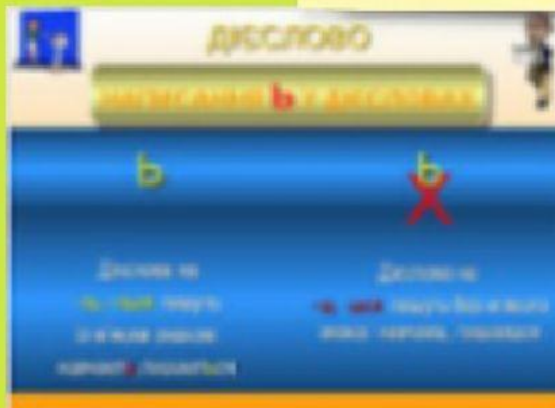
И - якщо наступний склад
з А - наголошений: стихати

1. Наголос.
2. Перевірка правил завжди Е та И
3. Словник

М'який знак

перед шиплячими і
м'якими НЕ пишеться:
примічник, Уманщина
Крім Л: сільський

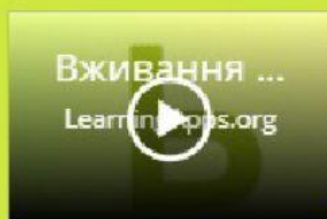
НЧ	НЦ	НШ	НЩ	НЖ
випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати
випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати
випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати
випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати
випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати	випи́сати

Якщо у Д.в. -
поставте у
Н.в.
доньки - донька
рибальці -
рибалька

після Р перед о: Пушкарьов

Але: няньчити, Маньчжурія, женьшень,
бриньчати, тьмянний, різьбяр

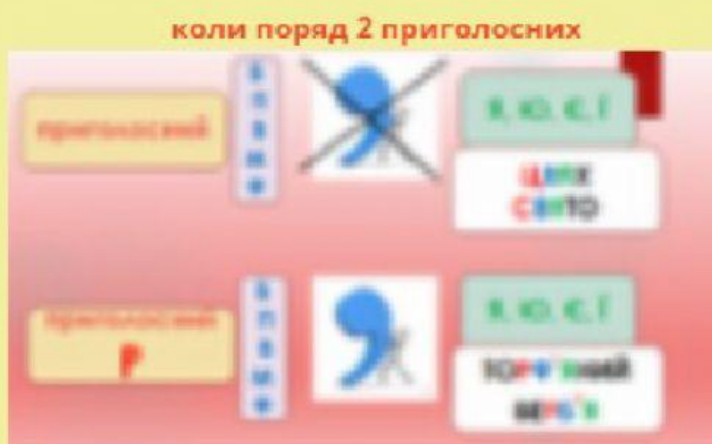
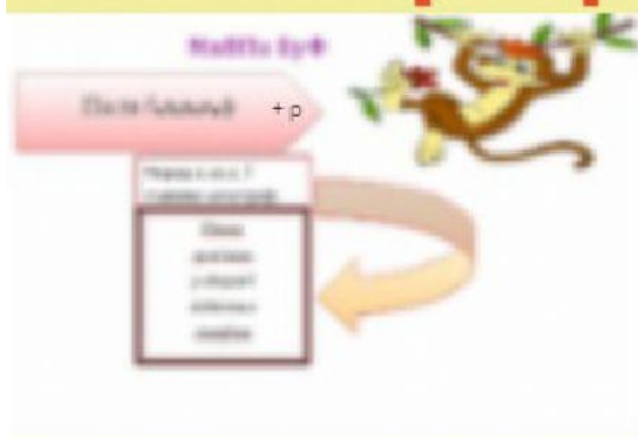

М'який знак не пишеться в усіх словах рядка:
А міл..ярд, ойкан..ня, мен..ший
БУман..щина, Поділ..ля, Бат..ківщина
В Пан..ченко, змагаєш..ся, віс..сю
Г ін..ший, жен..шень, спіл..чанський
Д пал..чик, дон..чин, Хар..ків, л..он

М'який знак на місці пропуску пишеться в усіх словах рядка
А кіл..кість, пот..мяний, Уман..щина, ескадрил..я
Б власниц..кий, нен..чин, боїш..ся, сяд..мо
В павіл..йон, дон..чин, с..огодні, прос..ба
Г їдал..ня, батал..йон, Акс..онов, матін..чин

М'який знак НЕ пишеться в усіх словах рядка
А міл..ярд, ойкан..ня, мен..ший
Б.Уман..щина, Поділ..ля, Бат..ківщина
В.безбат..ченко, змагаєш..ся, віс..сю
Г ін..ший, жен..шень, спіл..чанський
Д.кин..мо, ріж..мо, насип..мо

Апостроф

Апостроф пишеться в усіх словах рядка
А пів..яблука, марнослів..я, скип..ятити, без..ініціативний
Б львів..янин, підрум..янений, з..являтися, ф..юзеляж
В подвір..я, пан..європейський, р..яжанка, трав..янистий
Г торф..яний, між..ярусний, кон..юнктура, дев..яносто
Д Лук..яненко, Св..ятослав, Мар..яна, Карп..юк

Апостроф ставиться в усіх словах рядка
А.в..ячеслав, кар..ера, пів..ящика, медв..яний
Б.верб..я, міжгір..я, дзв..якнути, без..ядерний
В.зв..ялити, кур..йозний, між..ярусний, круп..яний
Г.двох..ярусний, пів..яру, об..яєкт, під..яїжджати